

# DOMOVINA

izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačajo 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krome, za četr let 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

## Sodne razmere v področju graškega nadsodišča.

(Interpelacija poslanca dr. Ferjančiča v seji državnega zbora dne 12. t. m.)

Povodom zadnjega imenovanja sodnikov v področju graškega nadsodišča je nemško časopisje na Štajarskem razkačeno napadalo in obrekovalo justično upravo, ker so bili baje prosilci slovenske narodnosti protežirani, prosilci nemške narodnosti pa prikrajšani. Celo poslanci so se čutili primorane, da so zaradi teh imenovanj ugovarjali pri voditelju pravosodnega ministrstva. Kaj se je zgodilo? Nadsvetnikom pri nadsodišču sta bila imenovana dva deželnosodna svetnika slovenske narodnosti, kojih se ni moglo pravično preskočiti z ozirom na kvalifikacijo in službeno stopnjo, in nadalje sta se popolnili pri okrajnih sodiščih v Št. Lenartu v Slovenskih goricah (prebivalcev: 563 Nemcev, 17.418 Slovencev) in v Ormožu (prebivalcev: 583 Nemcev, 18.409 Slovencev) dve službi sodnih pristavov s Slovincema, kateri mesti sta ostali pri prejšnjem imenovanju brez vzroka nepopolnjeni in sta se — kakor vse kaže — hoteli prihraniti nemškim prosilcem, ki šele dozorevajo.

Nasprotno pa se imenovana dva svetnika nista poklicala k nadsodišču, temveč sta se imenovala in pustila na dosedanjih službenih mestih. K nadsodišču so se temveč vzeli nemški mlajši prosilci, da se ni prelomila dosedaj dosledno zasledovana konsekvence, vsled katere je Slovenec, ki svojo narodnost spoštuje, izključen iz nadsodnega gremija. Vrhutega je še justično ministrstvo pri tem toliko pobijanem imenovanju tudi zadnja dva slovenščine zmožna in za celo okrožje nadsodišča imenovana pristava imenovala na stalni službeni mesti. V neki dosedaj še neodgovorjeni interpelaciji z dne 17. januarja t. l. se je pritoževalo o tem, da bi moralo izmed 13 za celo področje graškega nadsodišča sistemiziranih pristavov te kategorije z ozirom na njih

določbo in narodnostne razmere v okrožju znati slovenski, da bi jih mogli rabiti tudi pri sodiščih v slovenskih delih dežele, in da imata le dva tako sposobnost. In sedaj sta se tudi tema dvema dali stalni službeni mesti.

Potemtakem so razun enega Slovenca, ki slušbuje pri samem nadsodišču, vsi pristavi te kategorije Nemci in se rabijo v nemških pokrajinah. To pa povzroča pri sodiščih v slovenskih pokrajinah težkoče, napram katerim justična uprava ne more biti ravnodušna. V zadnjem času so bili n. pr. — in so morda še — v okrožju ljubljanskega deželnega sodišča za pomoč — kar je pravzaprav določba sodnih pristavov brez določenega službenega mesta — trije sodni pristavi okrajnih sodišč pri drugih okrajnih sodiščih proti dietam v porabi. To ni le neopravičena obtežitev sodišč, katerim so se odtegnili, temuč se tudi popolnoma brez potrebe še pritegne državna blagajna.

Takšen je rezultat zadnjega imenovanja, proti kateremu se je toliko rohnelo z nemške strani, in po pravici se moramo čuditi, kako so mogla ta imenovanja dati Nemcem povod za rekriminacije.

Da pa se razmere pri nadsodišču še bolje osvetlijo, naj navedemo ob roki konkretnega statusa za leto 1903 nameščenja sodnih služb pri sodiščih na Spod. Štajarskem po narodnosti sodnikov (okrožni sodišči Maribor in Celje) — razmere v drugih delih področja nadsodišča za sedaj še preidemo.

V pokrajini teh dveh okrožnih sodišč prebiva po ljudskem štetju l. 1900 390.512 Slovencev in samo 47.863 Nemcev, proti temu je zasedanje sodnih in državnopravniških mest popolnoma nasprotno. Oba predsednika okrožnih sodišč in oba državna pravdnika sta Nemca, gremiji pa imajo: Deželni sodni svetniki Maribor 7 Nemcev, 1 Slovenec. Deželnosodni svetniki Celje 7 Nemcev, 1 Slovenec. Sodni tajniki Maribor 4 Nemci, 2 Slovence. Sodni tajniki Celje 3 Nemci, 2 Slo-

vence. Sodni pristavi Maribor 1 Nemeč, 3 Slovenci. Sodni pristavi Celje 2 Nemca, 1 Slovenec. Namestniki državnega pravdnika Maribor 2 Nemca, — Slovenec. Namestnika državnega pravdnika Celje 2 Nemca, — Slovenec. Pri okrajnih sodiščih so predstojniki: 10 Nemcev, 8 Slovencev. Sodni pristavi 22 Nemcev, 8 Slovencev.

V celoti stoji tedaj v obeh področjih okrožnih sodišč, v katerih je nemško prebivalstvo v popolnoma neznatni manjšini, 26 sodnikom slovenske narodnosti 64 sodnikov nemške narodnosti nasproti. Nam pa bi bilo manj vzroka za pritožbo, ako bi teh 64 sodnikov nemške narodnosti svoje slovensko jezikovno znanje, v kolikor ga imajo, v uradu tudi porabljali. Toda ti so večinoma naši odločni nasprotniki in zatiralci slovenskega uradovanja.

Take so razmere, ako si jih pobližje pogledamo, in na ta način se slovenski element na skoraj izključno slovenskih tleh zapostavlja. Smatramo za svojo dolžnost, proti takim razmeram in njih nadaljevanju najodločneje ugovarjati, ter vprašamo prevzvišenega:

Ali je prevzvišenost pri volji, ne oziraje se na neopravičene in samovoljne ugovore pri bodočem zasedanju sodnih mest tako postopati, kakor zahtevajo z ozirom na razmerje prebivalstva interesi justične službe in pošteni in pravični oziri na prosilce slovenske narodnosti?

Dunaj, dne 9. junija 1903.

## Žalostni položaj koroških Slovencev.

(Dopis.)

Zadnji čas se je v ljubljanskih dnevnikih mnogo pisalo o koroških Slovencih. Razne misli so podajali nekateri koroški dopisniki in udrihali po voditeljih. Čisto nepotrebne in neprimerne nasvete so pa dodejali uredniki sami. Zlasti „Slovenec“ je kar v dveh uvodnih člankih

## LISTEK.

### Spomini iz potovanja po slavonskih gozdih.

Spisal češki Fr. Fišer, poslovenil Vrhovski.

Ni mi bilo še do cela osemnajst let, ko sem se učil gozdarstva pod nadgozdarjem Wegšajdrom, predpisanim eksaminatorjem v Jičinskem okrožju, Kumburške gosposke.

Bilo je meseca prosinca leta 1848, ko sem izpit prestal. Treba mi je bilo sedaj na potovanje po svetu, da še ondi kaj izkusim in tako popolnim svoje znanje. Toda kam se naj obrnem najprej? Najbolj me je vlekel na Ogrsko, ker sem slišal, da so tamkaj že mnogi češki logarji našli svojo srečo. Tako sem slišal praviti mnoge brezposelne lovce, s katerimi sem se seznanil. Tudi sem veliko čital o lepoti ondotnih krajev, torej ni bilo čudno, da sem mislil, ondi je gotovo celi raj.

Brez strahu se torej napotim dne 9. sušca onega usodepolnega leta sam in mahnem jo peš preko Prage, kjer sem se le malo mudil, videvši vstajajočo burjo med ljudstvom, — nato jo za-

vijem mimo Tabora in Budjevic in odtod v družbi nekake brezposelnega logarja na Avstrijsko do Linca, kjer sem se ločil spet od tovariša in se napotil sam do Dunaja in odtod naravnost proti ogrski meji.

Tu sem prenočil v stanovanju nekake Avstrijca, ki je imel ondi svoj lovski „revir“. Ko sem mu izrazil svojo željo, da bi rad potoval na Ogrsko, spremil me je sam, da sem brez ovir lahko prišel čez mejo. Tako sem srečno prišel najprej v Požun, odtod čez Rabo proti jugu, poleg Blatnega jezera, Petikostela in nato naravnost v Osek v Slavoniji, kamor sem dospel po štiridesetih dnevih svojega potovanja. Odtod pa me je gnala želja v Požego, kjer je bival moj stric, kateri se je pred par leti iz Češke tja podal in ondi nastanil. Pri njemu sem se namenil ostati čez velikonočne praznike.

V Oseku sem se odločil nastopiti najbližnjo pot do Požege, katera je vodila večinoma po razsežnih gozdih, kjer je bilo malo ljudskih bivališč razun neznatnih mestec Daruvar in Pakrac, pa še nekaj raznih selišč ubogih kmetov in ogljarjev.

Do mesta Daruvara sem v treh dneh srečno dospel in tam ostal pri nekem gozdarju preko

Cvetne nedelje. V ponedeljek potem sem se podal spet dalje. Gozdar, že prileten ali prijazen mož, je obžaloval, da nimam že več izkušenj v svoji stroki, ker bi mi rad oskrbel dobro službo, pa je dodal:

„Ste še jako mlad, neizkušen in niste naših razmer vajen. Tu je ljudstvo še neolikano, zato je treba med njim strogega in natančnega človeka, zlasti pa še v naših gozdih.“

Na to sem ga vprašal, je li ondi dosti zverine?

„Seveda!“ je odvrnil, imamo tu jelene, srne, nekake zajce, največ pa lisic, katerih smo se že naveličali loviti, ker je preveč dela z njimi. Četudi se jih dosti postreli med letom, še več se jih skoti, tako da je le še čedalje več te nadloge.“

Ta gozdar mi je rekel, da imam do Pakraca še šest ur hoda, večinoma po gozdih, le ena sama vasica je v teh krajih. Da bi morda ne zablodil, narisal mi je nekak kažipot na papir, po katerem se imam ravnati, pa je opomnil: „Držite se pota, ki ga vidite najbolj razhojenega!“ Nato me je dobri mož še založil s hlebom kruha, kosom svinjetine in s čutarico iz tikve, v kateri je bilo dobro žganje. Potem me



prinesel svoje osebne misli, v katerih se je z dušo in telesom potegoval za nemško zvezo. Gospodje pri „Slovenca“ bi pač radi imeli povsod prvo besedo, čeravno so jim koroške razmere precej neznane, da bi bilo tudi pri nas tako kakor je pri njih doma na Kranjskem. Bójijo se za nas, da bi ne postali liberalci. Toda gospoda okolu „Slovenca“, odkritosrčno vam povemo, da smo in ostanemo dobri katoličani, akoravno se opiramo zvezi z nemškimi klerikalci. Bolj primerno bi pač bilo, da bi nas povsod narodno podpirali, potem bodemo ostali tudi zvesti katoličani; ako pa izgubimo svoj narodni ponos, potem je pa tudi katolicizem pokopan.

Kdor pri nas zataji narod, zataji tudi vero, kakor to učijo vsakdanje izkušnje. Kdo čita pri nas „Štajerca“ in druge nemčurske liste? Nemškutarji. Kdo pa pospešuje rast te nemčurske mrhovine? Uradniki, vlada in žalibog tudi nekateri za narod malomarni, posebno starejši duhovniki. O tem predmetu bodemo še natančneje poročali ter bičali malomarneže in odpadnike, ako nam bo naša takorekoč edina narodna „Domovina“ odpirala svoje predale. Ostali pa bodemo v tej polemiki dosledni, dotlej da ne dobimo koroški Slovenci svojega časopisa, ki bo radikalno naroden ter neodvisen od nam tako sovražnega nemškega škofa.

Da pa je dr. Jožef Kahn naš škof prvi bo ritelj nemške krščanske stranke na Koroškem, to je pač vsemu svetu znano, znano pa je tudi, da je ravno ta prvak nemške krščanske stranke, hud nasprotnik vsega, kar je slovenskega. O tem vedo zlasti mlajši slovenski duhovniki prav zanimive stvari.

Po vzgledu škofa delajo tudi njegovi nemški podložniki. Po tem vzgledu delajo tudi za narod se malo brigajoči starejši slovenski duhovniki, ki vsako gibanje slovenskega naroda obsojajo ter se s svojim takozvanim „mirom“ hočejo prikupiti nemškonacionalnim višjim cerkvenim oblastim, ter sploh vsem Nemcem, tudi takim, ki so najhujši sovražniki svete cerkve. Pa ne samo to, ampak da bi nemškutarija prej prodrila, se pošiljajo nemški duhovniki, ki so slovenščine popolnoma nezmožni, čestokrat v čisto slovenske kraje, medtem ko morajo slovenski duhovniki, ki so na glasu, da so narodnjaki, iti v prognanstvo v čisto nemške kraje.

Tako „poczablajo“ nemški klerikalci, po „Slovenčevem“ receptu, svojo narodnost!

Kako morejo koroški Slovenci take nasvete, kakor jih je dajal „Slovenec“ odobravati, ko pa dobijo dannadan od svojih političnih, nasprotnikov, bodisi klerikalnih ali liberalnih nove udarce. Zato proč z nasveti, ki nas hočejo zvezati s takimi političnimi nasprotniki.

Dobri bi bili zdaj nemškimi klerikalci, ki potrebujejo od nas podpore, ko pa bi imeli enkrat v deželnem zboru slučajno večino, bi nas gotovo ne tlačili manj kakor sedaj liberalci.

Gotovo pa je, da bomo, ako pojde tako naprej in se narod ravno zdaj v zadnjem času ne prebudi, skoraj, rekli: „Imeli smo tudi mi koroški Slovenci svoje deželne in državne poslance, a zdaj jih ni več, in jih tudi nikdar več ne bo.“ Voditelji spijo z narodom vred, ali pa rešujejo narod pri čaši, slovenstvo pa umira po vsem Koroškem. Tujinstvo ga gonobi kakor strupena kužna bolezen. Kakor valovi se zgrinja tujina na nas in vsako leto umiramo na stotine in tisoče. Naš narod spi in ne ve, kdaj so se mu izgubile stotine izpod okrilja. Vsako leto se kopljejo grobovi, žalostni grobovi naših bratov, in na tisoče grobov je pripravljenih za nas na Koroškem. A mi ne vzkliknemo, ne žalujemo in ne dvignemo pesti nad grobovi.

Vi Kranjci ste srečni in si privoščite „bratsko klanje“, posvetite temu ostudnemu delu kar dva dnevnik, nas pa, ki umiramo, nočete podpirati, da bi imeli vsaj tednik, ki bi pravil svetu krivice, ki se nam godijo.

Pripomba uredništva. — Sicer je „Slovenec“ prinesel v najzadnjem času uvodni članek, ki je precej ostro zavrnil koroške nemške konservativce v meje dostojnosti napram „slovenskemu zavezniku“, ali koliko časa bo to trajalo, seveda ne moremo z gotovostjo trditi. Zato zagotavljamo koroške rodoljube, da jim je naš list vedno na razpolago. Z veseljem bomo priobčevali njihove želje in pritožbe, samo da bi bil uspeh tudi tako zagotovljen. Zveza slovenskih voditeljev s konservativnimi Nemci se je že tako zajedla v meso našega naroda na Koroškem, da bo pač treba radikalnih sredstev za izkoreninjenje. Sicer bo tudi tega ali onega Slovenca bolj ali manj zbolelo, ali kaj zato, da je le zlo odstranjeno. In to se mora zgoditi.

## Okrajni zastop v Slov. Bistrici.

V Slovenski Bistrici so bile pred par tedni razpisane volitve za okrajni zastop. Agitacija je bila živahna, posebno za veleposestvo, katero odločuje večino v zastopu in je sedaj v nemških oziroma nemškutarjskih rokah. Odkar se je zemljiški davek znižal, je silno padlo število volilcev v tej skupini, ki jih je poprej imela 60—70, a sedaj jih ima še 40. Odpadlo je največ kmetskih posestnikov, nekateri tudi zaradi tega, ker je okrajno glavarstvo odredilo, da se za podlago ne vzame predpisani davek, ampak oni znesek, ki ostane po predpisu odpuščene dače. Na pritožbo dotičnih volilcev je tudi namestništvo pritrdilo okrajnemu glavarstvu, dasi je vladni predpisani davek normalni, odpisi pa slučajni.

Iz tega je razvidno, da imajo Slovenci prav težko stanje, posebno še, ker nasprotniki niso izbirčni pri sredstvih, da bi tega ali onega omahljivca vlovili v svoje mreže.

Kaže se pa spet, kako krivičen je ves volilni red za okrajne zastope, prav prikrojen po Schmerlingovi volitveni geometriji, da za zmirom

potisne kmetsko ljudstvo v manjšino. Ali more biti večja krivica, nego ta, da 40 volilcev tako zvanega veleposestva voli toliko zastopnikov, kakor 16 do 17 tisoč kmetskega prebivalstva. Na Češkem, kjer so tudi vpeljani okrajni zastopi, voli vsaka skupina toliko zastopnikov, kolikor ji gre po znesku od nje plačanega davka Štajarski deželni zbor pa, ko je 1866 sklenil postaviti, je baš to določbo izpremenil v kljub ugovarjanju slovenskih poslancev. In ta krivični volilni red je še zdaj veljaven in pomaga našim narodnim nasprotnikom do neopravičenih, krivičnih večin.

Volitve v okrajni zastop so se prošli teden vršile in ostala je sedanja nasprotna večina, ker je imela spet večino v veleposestvu. Volilo je le malo kmetov, temveč skoraj sami graščaki in nekaj meščanov, ki s hišno najemninskim davkom dosežejo znesek 60 gld. Okraj. glavarstvo je celo določilo v nasprotju z znanim sklepom pravnega sodišča, ki zahteva 45 gld zemljiškega davka, da se naj vpišejo med veleposestnike tudi takoj meščani, ki le 30 gld zemljiškega davka plačajo, ostalo pa hišno-najemninskega. Da si nasprotniki zagotovijo večino, so bili prav radodarni z obljubami. Enega volilca iz črešnjske župnije so pridobili s tem, da bodo baje zidali okrajno cesto. Z isto obljubo so privabili tudi še drugega volilca, blagorodnega gospoda, ki je sicer konservativec, da bodo tudi do blizu njegovih posestev zidali cesto. Tretjemu so zagotovili, da bodo iz njegovega kamnoloma jemali, seve po dobri ceni, kamenje za posipanje cest. Torej obljube na račun okrajne denarnice, kar je seveda najbolj po ceni. Ako bo g. Stiger, ki se je toliko trudil, da pridrži večino, vse te ceste izpeljal, mu bodo gotovo dotični kraji hvaležni, ali bo pa okraj zmagal tako velike stroške, je drugo vprašanje. Pribiti pa moramo tukaj vedenje južne železnice. Namesto da bi se vsaj nevtravno zadržala pri volitvah, povsod in vselej kaže svojo mržnjo do Slovencev, dasi gotovo polovico njene proge teče po slovenskih tleh. Pa nemško-nacionalno srce glavnemu ravnatelju dr. Eggerju ne dopušča, da bi se ne vtikal povsod v volitve. Tukajšnja se mu je celo tako važna zdela, da ni poslal prostega pooblastila, ampak prišel je nalašč neki uradnik z Dunaja, da osebno voli. — Vsa čast pa 14 slovenskim volilcem, ki so v zlic vsej agitaciji trdno stali na naši strani, zlasti g. Hr. iz Spodnje Polskave, in bili lep vzgled možem iz kmetskih občin, ki so seve z veliko večino volili zanesljive narodne zastopnike. Sicer so se tudi tukaj nasprotniki vmes vtikali, pa so pošteno pogoreli.

## Celjske in štajarske novice.

(Izlet „Celjskega Sokola“ v Bukovžlak) v nedeljo, dne 21. t. m. se bo vršil po sledečem sporedu: Ob 2. uri popoldne se zbirajo Sokoli v „Narodnem domu“, odkoder odkorakajo z narodno godbo čez Teharje v Bukovžlak. Na

je še spremil do gozda, kjer sva se ločila, jaz po naznanjeni poti, on pa pogledat k bližnjim ogljarjem.

Bil je krasen dan, nebo jasno in solnce je bilo ogrevalo vzbujajočo se naravo. Radostno sem jo mahal po gozdni poti in občudoval gozd, kakoršnega dozdej še nisem videl. Velikanski hrasti in bukve, med njimi gotovo nekaj več stoletij starih po nekod vmes pa tudi gola mesta, s travo zarastla. Tudi leže navadno stara debla, katera je končno potrla starost, ali pa podrl veter, pa jih nobeden človek ni porabil v svoj prid. „To je lepo gospodarstvo“, sem pomislil in korakal dalje po poti. Ali kaj pravim? To ni bila nobena pot, niti steza, kajti ni bilo več sledu ljudskih stopinj, še manj pa voz, temuč bila je le nekaka struga, krivenčasta in s travo zarastla, dokaz, da se je ondi kaj malo hodilo ali jezdilo, še manj pa vozarilo. Drugače pa je narava bila kaj čarobno tiha, le tuintam je časih zažvrgolel kak ptič, zagruvil divji golob, oglasila se kukavica ali grlica. Končno sem še jaz začel po malem pevati, seveda češke pesmi, da bi si tako pot okrajšal.

Po moji žepni uri je bilo že enajst, ko sem došel na prvo razpotje. Pogledal sem obris svojega „kažipot“, kjer je bilo naznačeno, da se

mi je tukaj obrniti na desno, Korakal sem spet tjavendan, ne da bi zagledal živo dušo, ali kako zverino, kar sem pričakoval. Le kak ptiček se je še vznemiril, videvši me v tem zapuščenem kraju, glasno zaščebetal in plašno odletel.

Gozd je postal še gostejši in strmejši, a pot, pravzaprav nekaka steza je bila po nekod iztrebljena, pa jako ozka. Ob stezi pa je bilo videti, kakor da bi bila ondi kaka zarastla pot. Končno sem opazil, da se deli moja pot na dve strani.

Katero torej? Premišljal sem, kam bi krenil.

Med tem pa je bila ura že poldne, in čutil sem onega pajka, ki se v trebuhu tako rad oglašča.

Vsedel sem se pod mogočno drevo in nekoliko obedoval. Zraven sem po malem zamakal s „palenko“, četudi bi mi bila voda mnogo ljubša, pa je ni bilo blizu. Nato sem se nagnil nazaj ob deblo starega hrasta in sladko zadremal. Le malo časa se mi je zdelo to, kar me zbudi grljenje divjega goloba ravno nad menoj. Odprem naglo oči in se ogledam po svojih rečeh, da bi me kdo ne bil okradel. Toda torba, puška in drenova palica, vse je ležalo ravno tako kakor sem prej položil.

Ko sem pogledal na uro, sem se začudil, bilo je že pol treh. Spal sem torej nad eno uro. Začel sem premišljevati svojo pot in uverjen sem bil, da ona vasica o kateri mi je lovec pravil, ne more biti več daleč. Po eni uri hoda sem opazil, da izhajam iz gozda na planoto in zdelo se mi je, da vidim v daljini nekake barake. Toda ko dospem na prosto, spoznam da sem došel na velik pašnik, kjer je ležalo vse križem ob gozdu polomljenega drevja, da je bila moja pot popolnoma zagromadena.

Kaj sedaj? Moram nazaj na razpotje in začeti pot po oni zarastli stezi. Bil sem že precej razburjen, kajti mislil sem priti še danes do Pakraca, pa mi še do one vasice menda ne bo mogoče priti, da bi vsaj spal pod streho med dobrimi ljudmi. V eni uri šele sem bil zopet tam, kjer sem opoldne sladko počival. Sedaj sem ondi nastopil drugo stezo, katera je vodila enako kakor v naših planinah med visoko travo, dokler nisem prišel do starih kopišč, kjer sem na tleh opazil sledove govejih stopinj. Šel sem torej naglo naprej, četudi sem bil že jako utrujen. Najbolj me je mučila žeja, katero sem počasi gasil s požirkom žganja.

(Dalje prihodnjič.)



vrta g. Koželja bo javna telovadba in ljudska veselica s petjem in godbo. Pri javni telovadbi nastopijo I. gojenci v dveh vrstah: bradlja, konj, kozel, II. člani v dveh vrstah: bradlja s prožno desko, drog. Vsak oddelek se zaključí s skupino. Po javni telovadbi se bodo igrale telovadske igre, ki bodo nudile posebno mladim izletnikom mnogo zabave in razvedrila. V mraku bo skupen odhod čez Gaberje v Celje. Izletí „Celjskega Sokola“ v našo okolico so že zelo priljubljeni. Vsi slovenski meščani poletijo z veseljem s čilimi Sokoli na prosto, iz različnih krajev posebno pa iz okolice prihitijo slovenski možje in fantje in se zberó okolu sokolske zastave, ponosnih in veselih src. Veseo je to znamenje! To bodri Sokola na še višji vzlet. Brate Sokole opozarjamo tem potom še enkrat, da so v soboto večer ob pol 9. uri redovne vaje v telovadnici. V nedeljo pa vse v Bukovžlak!

(Izlet „Delavskega podpornega društva“) v Šmartno v Rožni dolini dne 5. julija obeta mnogo zabave. Društveni pevci se prav pridno vadijo pod vodstvom svojega priznanega pevodje dr. Schwaba. Sodelovala bo tudi celjska narodna godba. Občinstvo celjsko, ki je vedno simpatizovalo s stremljenjem našega „Delavskega podpornega društva“, bo gotovo tudi ob priliki tega izleta pokazalo, da je zatočišče slovenskega delavstva iz Celja in okolice priljubljeno v vseh narodnih slojih, in se udeležilo izleta v čim mnogobrojnejšem številu. Natančni spored priobčimo v eni prihodnjih številkih.

(Deklamatoričen večer) priredi v petek, dne 19. junija t. l., ob 8. uri zvečer znana hrvatska tragedinja gospa Matilda Teodorović s svojim sinkom Ljudevitom v veliki dvorani „Narodnega doma“. V zadnjem času prirejala je enake večere po celem Kranjskem in slovensko časopisje je navdušeno pozdravljalo nastop hrvatske umetnice, tembolj, ker je pri njenih predstavah četrti del čistega dobička vedno namenjen naši družbi sv. Cirila in Metoda. Nadejamo se, da se bo naše občinstvo z navdušenjem odzvalo povabilu slavne umetnice in s svojim mnogobrojnimi obiskom pokazalo, da zna ceniti slovansko umetnost in se ne ustraši žrtvovati svoj obolus v korist naše narodne družbe. — Natačneji spored se dobi zvečer pri blagajni. Sedeži od 1—32 2 K, od 33—80 K 1.50, ostali sedeži v parterju in na balkonu po K 1.—. Stojišča K —60. Dijaki K —40.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda) nabrala je gospodična Ljudmila Umberger v Št. Petru pod Sv. Gorami 20 kron. Srčna zahvala.

(Gleispach pri delu.) Niti eden dan ne preteče, da bi se ne izvedelo o novih slučajih kršenja naših narodnih pravic s strani Gleispachovih sodnih uradnikov in uslužbencev na Slovenskem Štajarskem. V Celju v velikem delu nemštvo vzdržuje baš nemškonacijonalno sodno uradništvo. Nemški časopisi žive od dopisov teh ljudi, celjska nemškonacijonalna godba sloni na ramah od Slovencev plačanih sodnijskih uslužbencev. Znano je, kako ulogo so igrali ti ob volitvah v brežiški okrajni zastop in ob priliki drugih nemških lumparij, recimo ob prireditvah bakljade prusofilskemu županu Rakušu. Kako ti uradniki kažejo svoje nemško srce tudi v službenem poslovanju, o tem je tudi Gleispach s svojimi pajdaši vred do dobra poučen. Toda kako se potrudijo ti možje neznosne sodne razmere na Spodnjem Štajarskem ozdraviti? Začeli so vsled večmesečnega hujskanja s strani istih nemškonacijonalnih sodnih uradnikov zasledovati slovenske — odvetniške kandidate, ki so v brezplačni enoletni sodni praksi. Začela se je disciplinarna preiskava zoper gg. dr. Karlovška in dr. Gvidona Serneca, ker sta se kot pravna praktikanta v prostih urah udeleževala političnih shodov! To je nekaj tako nečuvnega, da bomo o tem, ko se razmere nekoliko dalje razvijejo, zelo odločno govorili. Danes Gleispacha in njegove pajdaše opozarjamo na onega perzijskega kralja, ki je dal z verigami morje preteptati, ker se je razljutilo in njegove ladije z vojaki vred požrlo. Gleispachu že naprej prerokujemo, da bodo izbruhli njegove onemogle mržnje zoper Slovence imeli isti uspeh kakor jeza perzijskega kralja nasproti morskim valovom. Dogodek, ka-

terega smo omenili, bode pa treba dobro zapomniti — in maščevati.

(Vahtarčnemu poročevalcu zmanjkalo sape) Da, prav res, sape mu je zmanjkalo „izvirnemu“ poročevalcu naše celjske „lažnjivke“, kajti kako naj si drugače raztolmačimo tudi popolnoma izvirno molčanje naše drugače tako „dobro informirane“ prijateljice iz Rotovške ulice. No, nič pa nič; preobrnili smo celih šest strani predvčerajšnje „vahtarčne“ izdaje, pa nič, no, prav čisto nič, kajti za ono klavrno notičico o dr. Karlovšku prav radi verjamemo, da je zrastle na samem „vahtarčnem“ smetišču, pardon, uredništvu in gotovo ni v nikaki zvezi z „izvirnim“ poročevalcem. O ti zgaga poročevalska, ki nam je delala tako prglavico, in sedaj ji pa sape zmanjka. Kar čudili smo se — sokolski izlet v Trnovlje — „vahtarca“ pa nič! In druge stvari, grozne, vso kri vzburkajoče — „vahtarca“ pa zopet — nič! Hm, hm! Stvar je resna, zelo. V tem molčanju tiči nekaj toda kaj?! Hm! Videli smo ga, pa ga zopet nismo videli, prišel je in zopet je odšel in izginil kakor kafra, pa se zopet pokazal. Govorili so, da je to oni „izvirni“, drugi so rekli, da ni, tretji so pa kimali in odkimavali vse skupaj in pravili, da je to „izvirni“, ki mu je sedaj kar naenkrat zmanjkalo sape. Trdili so celo, da so mu usta zamašili, kar pa ni verjetno, ker človek skozi nos ne more govoriti. Mi pa čakamo in se veselimo, da se zopet oglasi v naši najljubeznivejši prijateljici „vahtarci“.

(Razpisane učiteljske službe.) Takoj ali najdalje do 30. novembra t. l. so popolniti in sicer le definitivno sledeča učiteljska mesta: na dvorazrednici na Cvenu, trirazrednici v Veržeju, v Št. Juriju ob Ščavnici in v Negovi. Vse te šole spadajo v tretji plačilni razred. Prošnje naj se vložijo do 15. julija.

(Računski sklep „Savinske posojilnice v Žalcu“.) Posojilnica je z letom 1902 dovršila svoje 22. upravno leto. Promet v l. 1902 je bil živahen. Prejemkov je bilo 713.153 K 26 v, izdatkov pa 707.627 K 54 v, torej celega prometa 1.420.780 K 80 v, celih 251.094 K 49 v več kakor leta 1901. Delež je vplačalo 86 udov, izplačali so se pa 44 udom. Hranilne vloge so znašale koncem leta 1902 z obrestmi vred 816.927 K 33 v, posojila pa 771.883 K 66 v. Bilanca za leto 1902 izkazuje 947.742 K 50 v aktiv in ravno toliko pasiv. Čisti dobiček znaša 8327 K 10 v, od katerega se je določilo 1000 K za nagrade, 2540 K pa za dobrodelne namene, ostalo pa se je pridejalo k rezervnemu zakladu. Rezervni sklad obstoji iz posebne rezerve iz prejšnjih let v znesku 73.835 K 92 v in splošne rezerve 8493 K 52 v, skupaj 87.116 K 54 v. Posojilnica je član „Zveze“ slovenskih posojilnic v Celju.

(Iz Št. Petra v Sav. dol.) Preteklo nedeljo je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika g. F. Koruna. Vsa čast vrlim gasilcem domače požarne brambe, ki so v splošno pohvalo zadušili ogenj tako hitro, da ni niti polovica strehe zgorela, dasiravno je poslopje s slamo pokrito. Ker je poslopje sredi vasi in so bližnja poslopja večinoma tudi krita s slamo, bi bil ogenj upepelil lahko celo vas, da ni bilo domače gasilno društvo takoj na licu mesta. Iz tega je razvidno, kolike važnosti so dobro oskrbljene požarne brambe. Zato je tudi dolžnost vsakega, da podpira po svoji moči te koristne in človekoljubne naprave. Vrlim šentpeterskim gasilcem pa kličemo krepak „V pomoč“ in le tako naprej v blagor svojih soččanov!

(Shod v Slovenjem gradu.) V nedeljo je bil v Slovenjem gradu dobro uspel shod, na katerem sta govorila gg. dr. Vladimir Serneec in urednik Korošec iz Maribora. V obmejnih krajih, kjer slovenstvo izpodkopavajo združene nemške sile z denarnimi in drugimi sredstvi, bilo bi treba prav mnogo podobnih shodov. Treba bi pa bilo požrtvovalnih delavnih sil v obilnejšem številu. Nedeljski shod je imel, kakor smo izvedeli, jako dober uspeh.

(Izlet na Mrzlico) priredi v predvečer godu sv. Cirila in Metoda (v soboto, dne 4. julija t. l.) „Bralno društvo na Dolu“ in njega prijatelji. O mraku se bode prižgal na vrhu kres in umetalen ogenj. Odhod iz Hrastnika in Dola ob 4. uri po poldne, povratek pa v nedeljo zjutraj. Gostje

dobrodošli! — Z jedjo in pijačo se preskrbi vsak udeleženec sam.

Odbor „Bralnega društva na Dolu“.

(Iz Šmarja pri Jelšah.) Naš gospod notar Swoboda, katerega ime že samo kaže, da so njegovi predniki lovili medvede po tevtoburških gozdih, je jako zvit mož. Strankam sicer sestavlja slovenske listine, a vloge v nespornih stvareh vlaga edino le v nemškem jeziku ter tako germanizira zemljiško knjigo. Gotovo je velike važnosti in koristi za stranke, da se jih obvešča o rešitvah njihovih zadev v strankam razumljivem slovenskem jeziku. Če misli notar Swoboda, da mu ne bomo prišli do žvega, se jako moti. Če se je „ponižal“ zaradi ljubega krukha tako daleč, da sestavlja slovenske listine, bomo poskrbeli, da bo vlagal tudi slovenske vloge. Saj nam je znano, pane Swoboda, kje ste ranljiv!

(Nemškutarjenje v naših občinah.) Koliko in kolikokrat smo že opozarjali naše občine, da naj se ne izpostavljajo v zasmehovanje ne samo slovenskemu, ampak tudi nemškemu svetu, ali ti naši resni opomini so bili velikokrat bob v steno. Zato smo tudi tako brezobzirni, da vsak slučaj, katerega izvemo, pribijemo v našem listu v opomin vsem slovenskim občinskim uradom, da se varujejo sramote. In res, čemu se siliti z nemščino, katere ne znate. Pišite slovenski, uradujte slovenski in nihče se vam ne bo smejal. Ako pa mislite, da se s svojo spakedrano „nemščino“ priliznete svojim nemškim in nemčurkim prijateljem, potem se pa tudi nikar ne jezite, da priobčimo dokaze vaše duševne ubožnosti v zabavo in kratek čas svojih čitateljev. Prejeli smo sledeči umotvor: „Gwuitung über 75 kro. 60 hl lesse Fünfundszig Kronen Sechzig heller welche betrag über das Ansuchen der Krankenhausverwaltung Radkersburg um einbringung der Für J. J. anerwachsene Verpflekkosten. der Genante Ehegattin J. J. Grundbesitzerin in Oberburgschall nach den Erlasse wom das kk. Bezirkshauptmannschaft Marburg Z 38864 beim der Gemeinde Amte Oberburgstall am 3 Jänner 1901 bar und richtig Ausbezahlt hat. Gemeinde Amt Oberburgschall am 4 Jänner 1901 der Gemeindeforsteer Vogrinc.“ — In sedaj prašamo vas slovenske župane slovenskih občin: Kaj se vam zdi, ako čitate tako ali podobno mešanico? Prašamo vsakega našega bralca, ali je razumel kaj je čital, ali ve, kdo je plačal zgorej omenjeno svoto in komu jo je plačal? Ali je taka pobotnica veljavna? In kdo je kriv temu? Župan, ki v svoji nemčurski zaslepljenosti misli, da bo gotovo le tedaj izveličan, če pokaže ob vsaki priliki, da je vnet pristaš nemčurske sodrge. Sramota!

(Kmetje, glejte, kaj podpisujete!) Že mnogokrat se je tožilo o sleparijah in goljufijah tujih nemških agentov nasproti našim kmetom. Tak nepridiprav obljublja vse mogoče in se zapriseza do nebes in v dno pekla, koliko koristi bo kmet od njega imel in nazadnje marsikoga pregovori, da veruje besedam. Toda če bi se šlo za ustno izrečene besede, bi se še ne zgodilo toliko ne sreče. Pa taki agenti imajo že pripravljene tudi pismene pogodbe in silijo kmeta, da jih po ustnem dogovoru podpiše. Kmet seveda vpraša, kaj naj pravzaprav podpiše. Agent pravi, da to, kar sta se ustno dogovorila. Kmet sam pa ne čita in podpiše. Ne ve pa, da je skoro vsak stavek pismene pogodbe tako sestavljen, da vjame kmeta v past. Kmet bi podpisal svojo smrtno obsodbo in bi ne vedel, kaj je podpisal. Zopet imamo v rokah dokaz take goljufije. Kmet od agenta niti krajcarja ni dobil, a ker je podpisal pogodbo, je bil obsojen v plačilo 60 K in stroške. Bodite torej že enkrat pametni, in nič ne verujte takim nemškim špekulantom. Če pa že kaj podpišete, se prej desetkrat prepričajte, kaj naj podpišete. Ne dajte se izsesavati od takih pijavic.

(Poličane.) Kakor vsako leto, se bo tudi letos priredil romarski vlak iz Poličan v Marjino Celje. Vlak bo vozil iz Poličan pa do postaje Kapfenberg-Seewiesen in sicer dne 10. avgusta. Natančnejša pojasnila o pravem času. — Dne 5. julija t. l. se priredi v Gajšekovi gostilni v Poličanah veselica s petjem, godbo, gledališčno predstavo in plesom, katere čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.



(Zgodovinsko društvo za Slovensko Štajarsko) se obrača na vse domoljube z naslednjo prošnjo: 1. Komur je le mogoče, naj pristopi kot redni ud (100 kron za vselej ali 5 kron na leto) ali vsaj kot podporni ud (s kakršnokoli manjšo svoto). Le če dobi društvo potrebnih sredstev, bo moglo uspešno delovati v prosep naše domače zgodovine. 2. Naj se društvu pošiljajo za knjižnico knjige zlasti zgodovinske, bodisi novejše ali pa starejše. Tuintam se še najdejo prav stare in redke knjige, ki se večkrat zavržejo ali pa jih molji izjedo. Pošljite jih društvu. 3. Kdor ima star denar ali druge starinske reči, naj jih pošlje za društveni muzej. 4. Če se v zemlji ali pri podiranju starih poslopij najdejo kake starinske reči, poročajte o tem in če mogoče, pošljite jih v društveni muzej. 5. Denar se naj pošilja društvu blagajniku, g. dr. Radosl. Pipušu; knjige in starine društvu knjižničarju, prof. Aug. Stegenšek; dopisi pa prof. Fr. Kovačiču, društvu tajniku. (Vsi trije so v Mariboru).

(Iz Ptujca.) Volitve v okrajni zastop. Kakor je cenjena „Domovina“ že omenila, vršile se bodo pri nas v kratkem volitve v okrajni zastop. Mi opozarjamo še enkrat dotične kroge na te volitve in to tembolj, ker so naši nasprotniki že pridno na delu ter plazijo okoli naših veleposestnikov in kmetov, da bi jih vjeli v svoje nemškutarske mreže. Zlasti „Štajerc“ ina vedno odprte čeljusti. Ta hinavski „prijatelj slovenskega kmeta“ opozarja kmete naj pazijo, da ne bodo pri volitvah v okrajni zastop zmagali zopet klerikalci. Ker je splošno znano, da si pri volitvah v ptujski okrajni zastop stojita nasproti samo dve stranki t. j. slovenska in nemška, — ker je dalje znano, da imamo v tem zastopu sedaj Slovenci večino, je pač očitno, da je hotel „Štajerc“ z besedami „da ne zmagajo zopet klerikalci“ reči, „da ne zmagajo zopet Slovenci“. Nemškutarski „Štajerc“ se iz dobro znanih vzrokov izogiblje povsod besede „Slovenci“, — saj bi pa tudi on in njegovi nemškutarski pristaši najrajši videli ako bi Slovencev sploh več ne bilo na svetu. Za to si je izmislil „Štajerc“ za nas Slovence druge izraze, katere rabijo tudi nemški časniki. Vsak zaveden Slovenec, bodisi meščan ali kmet, je „prvak“ ali pa „klerikalec“, dočim se najnesramnejše izdajice slovenskega naroda, najzagrizenejši nemškutarji, šnopsarji, ki za frakelj žganja prodajo nemškutarjem svojo črno dušo, imenujejo pri „Štajercu“ „napredni Slovenci“. No take „naprednjake“ prepustimo prav radi „Štajercu“, saj so eden drugega vredni. Slovenskim volilcem ptujskega okrajnega zastopa pa še enkrat svetujemo, naj poženejo „Štajerca“ in njegove agente čez prag. Takih „prijateljev slovenskega kmeta“, kakor je prismojeni „Štajerc“, nas Bog varuj!

(Za čebelarje.) G. J. Rajšpu, nadučitelju pri Sv. Juriju v Slov. goricah so rojili štirje roji od 20. maja pa do 14. junija t. l. že desetkrat. Gotovo je to za čebelarja izvenredna sreča.

(Gornjeradgonsko kmet. bralno društvo) priredi vrtno veselico v nedeljo, dne 21. t. m. v gostilni g. Osojnika s tamburaniem, petjem in gledališčno predstavo „Sv. Neža“. Ako bi dne 21. bilo slabo vreme, se veselica vrši prihodnjo nedeljo z istim sporedom. K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi odbor.

(Vrhunec nemške nesramnosti.) V „Tagespošti“ smo čitali sledečo notico: „Na petrazredni ljudski šoli v Marenbergu, drugi krajevni razred, se definitivno popolni mesto učitelja. Učitelj mora dokazati usposobljenost v slovensščini in poučevati dve uri na teden slovensščino poleg ostalega nemškega pouka. Ako bi se to mesto podelilo nemškemu prosilcu, mu dovoli nemški „šulferajn“ personalno doklado v znesku 200 K. Prošnje do 30. t. m. krajnemu šolskemu svetu v Marenbergu ob Dravi.“ — Fej, podlo kupovanje duš! Torej celih 200 K naj dobi novi nemški učitelj v Marenbergu za svoje nemštvo iz pruskih šulferajnovih zakladov. Ha, privoščimo mu jih prav iz dna srca. Ali ne! „Tagespošta“ ni mislila „nemških“ učiteljev, kajti koliko jih pa je, da bi imeli usposobljenostni izpit za slovensščino in kdor ga ima je že dolgo preskrbljen; o ne, teh borih 200 kronic naj bi bili oni Judeževi groši, katerih naj bi se

polakomnil kak Slovenec, seveda švigašvaga. Za teh 200 kronic naj bi prodal kak slovenski učitelj svoje narodno prepričanje, da bi pomagal s svojimi močmi in zmožnostmi podpirati marenberško nemčurstvo. Torej, gospodje slovenski učitelji, 200 kronic nagrade Vas čaka, če se prodaste na milost in nemilost vsenemški požrešnosti, 200 svetlih kronic za Vaš značaj! Kdo se proda?! Prepričani smo, da bodeta „šulferajn“ in „Tagespošta“ žalostno pogorela s svojo „sijajno“ ponudbo, kajti prepričani smo v dno duše, da med štajarskim slovenskim učiteljskim ni izdajalca slovenskega naroda! Pač pa bi opozorili naše učiteljsvo, da naj kompetira v kolikor mogoče velikem številu za to mesto, da ne bi se končno v resnici podelilo kakemu dvestokronskemu „Nemcu“. Opozarjamo pa tudi ves slovenski štajarski narod in njegove voditelje in zastopnike na ta način razpisovanja učiteljskih služb. Ali ni to nesramnost, kakor je še ni bilo kmalu z nemške strani? Na tak način naj bi se polnila učiteljska mesta z ljudmi, ki se prodajajo za par grošev, in takim ljudem, takim neznačajnejšem naj naše ljudstvo zaupa vzgojo svojih otrok! Človek, ki proda najsvetejše, kar je na svetu, svojo narodnost, naj nam vzgaja našo slovensko deco, naš največji zaklad. Ne, nikdar ne! Prej vse, kakor kaj takega! To naj si zapomnijo naši šolski sveti!

### Celjski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda

izvolili sta na mnogobrojno obiskanem občnem zboru dne 10. junija t. l. sledeča odbora: Ženska podružnica: Predsednica gospa Adela dr. Dečkova, podpredsednica gđc. Jela Sernečeva, tajnica gđc. Mirka Gregorinova, njena namestnica gđc. Anka Vrečerjeva, blagajnica gospa Mira dr. Karlovšekova, njena namestnica gđc. Roza Žimniakova, Moška podružnica: Predsednik g. dr. Ivan Dečko, podpredsednik g. Davorin Zwitter, tajnik g. dr. Karlovšek, njega namestnik g. Fran Lončar, blagajnik g. Janko Vavken, njegov namestnik g. dr. Gvidon Sernek.

Konstatiralo se je, da je bilo delovanje obeh podružnic, posebno pa ženske, v minolem društvem letu prav marljivo in da se je nabrala in odposlala osrednjemu odboru naše prepotrebne družbe za celjske razmere prav velika vsota. — Višek svojega delovanja dosegli ste podružnici s sijajno uspelo veselico „v slovenskem rajju“.

Novoizvoljena odbora ste sklenila, da bodeta delo v prid družbe in v probujo našega naroda v tem letu nadaljevala z vso marljivostjo in z največjo vnemo za prevzvišene njune smotre: nabavili se bodo novi nabiralniki za vse narodne javne prostore in delalo se bode na to, da se i v nas Slovincih, kakor je pri bratih Čehih navada, pobira in prispeva v društvene namene vztrajno in redno. Saj darujemo tu vsak novčič za svoje najdražje — za narodni naraščaj!

Časi so kritični in dozdeva se nam, da se bje baš sedaj odločilni boj za obstanek ali neobstanek ne samo Slovenstva, temuč vsega Jugoslovanstva; od Soluna — odkoder sta nesla sveta slovanska brata luč vere in narodne prosvete proti severu — pa do korotanskih planin, povsod pritiskajo naši sovragi Turki, Madžari, Nemci in Italijani s podvojeno silo na slovansko ljudstvo, hoteč ga zatreti in podjarmiti ter napraviti iz njega sužnja na domačih tleh. A povsod se je ta narod krepko uprl in z vso silo vstaja na dan. V Macedoniji, na Hrvatskem in tudi pri nas Slovincih gre glas: Podlaga tujčevim petam — nikdar več! —

Časi so resni. Kadar je našim pradedom izza časa turških bojev pretela sila, zaplapolali so kresovi od hrvatske meje gori do vrhov sivih Karavank, budeč narod: „na noge, sovražnik je blizu!“ — Tudi proti nam je vstal sovražnik s podvojeno silo. Zato pa na noge, na delo z vsemi močmi, in trdno nado imamo: naša zastava bo kmalu zmagoslavno zaplapolala! V znak pa, da smo pozorni in pripravljeni na boj za „krst častni in slovansko svobodo zlato“, naj zaplapolajo v soboto, dne 4. julija, zvečer ob devetih po vseh naših hribih in gričih Ciril-Methodovi

kresovi. Celjski podružnici sta sklenili, da napravita letošnji kres, kakor običajno, na Starem gradu — in da se bode vršilo to slavlje v sijajnejšem obsegu nego kedaj doslej. A Celjani se nočemo navduševati le sami med seboj, naš poziv in žareči bojni klic naj najde odmev povsod, kamor koli nam bode seglo oko po slovenski domovini. Naj ne bode vasi in vasice, ki bi ne imela svojega Ciril-Methodovega kresa! Dokažimo sebi in pokažimo nasprotnikom, da razume našo manifestacijo, da hočemo biti na svojih tleh svoji gospodarji, svobodni in ponosni Slovani, da razume te težnje celi narod, da gori kmet in delavec tudi za ta vzvišeni ideal, da ni to samo mnenje „prvakov“, temuč da smo armada, ki stopa za generali pogumno naprej.

To naj nam značijo Ciril-Methodovi kresovi! Zato pa pozivljamo naš narod — posebno pa častito duhovščino, učiteljsvo in vse narodne može in žene, fante in dekleta, da tekmujejo med seboj, katera vas, kateri grič bo imel letos lepši in veličastnejši Ciril-Methodov kres.

Vsi kresovi naj se prižgo v soboto, dne 4. julija 1903 zvečer točno ob devetih — ne prej in ne poznej.

Od visokih gora pa doli do mej tlačene, a vstajajoče Hrvatske naj zažari v tem hipu tisoč kresov liki lučic nade v zmagonosno slovansko bodočnost.

Za celjski kres se delajo vsestranske velike priprave. Odbora obeh podružnic pomnožena po odbornikih „Sokola“, „Delav. podp. društva“ in po nekaterih še posebej povabljenih gospodih, ta pomnoženi odbor bode storil vse, da bode letošnji Ciril-Methodov kres prava narodna slavnost. Sodelovala bodejo vsa omenjena društva in tudi narodna godba. Po slavlju na Starem gradu se bo vršila ljudska veselica v vseh prostorih na novo opravljene „skalne kleti“.

S to slavnostjo začnete celjski podružnici svoje letošnje delo. Dober začetek. Mi gremo naprej... —

### Druge slovenske novice.

(Umrli je) v Ljubljani narodni veletržec Franc Ks. Souvan, katerega trgovina je znana tudi preko mej slovenskih zemlja in sedaj preide v roke rajnikovega sina. Umrli je bil vrl narodnjak. Pogreb je bil tako veličasten, kakor jih je Ljubljana le malo še imela. Blag mu spomin!

(Veselica na korist Prešernovemu spomeniku v ljubljanski „Zvezdi“) obeta res nekaj izvenrednega. Veselica bo velikanska. Isti dan, t. j. dne 5. julija, ima „Zveza slovenskih pevskih društev“ svoj ustanovni občni zbor in obenem je tudi praznik slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Pri veselici bodo sodelovala vsa pevska društva in dve godbi. „Zvezda“ bo ta dan za promenado zaprta.

(Pomanjkanje učiteljstva na Kranjskem.) Učiteljski službi ste bili razpisani v Št. Jakobu ob Savi in na Ubeljskem v postojinskem okraju. Ker ni nihče prosil za ti mesti, se je moral upeljati ekskurendni pouk po dvakrat na teden.

(Nove razglednice) je založil g. Jernej Bahovec v Ljubljani. Slika kaže Jelačičev spomenik v Zagrebu, pod spomenikom moža s hrvatskim grbom in jokajočo ženo, ki upira objokane oči v Jelačiča s klicom: „Jelačič — — —!“ — Odgovor: „Pogum — med vami sem in z vami!“ Pomen je res lep, zato priporočamo razglednice. Slika sama na sebi bi bila pa pač lahko nekoliko boljša, malo vrednejša vzvišenega pomena.

(Hedervary na Kranjskem.) Kranjski deželni vladi je na čelu človek, ki ima vse talente za hrvatskega bana. Hein je sicer že pokazal svoje zmožnosti po svojih detektivih v Ljubljani, ali to, kar se je zgodilo prošlo nedeljo v Postojni ob priliki blagoslovljenja zastav „Postojinskega Sokola“ in „Čitalnice“ pa presega vse njegovo dosedanje banovsko delovanje. Za udeležnike slavnosti je bil namenjen obisk postojinske jame ob 3 uri popoldne. Okrajni glavar je gotovo vsled migljaja od zgoraj odredil, da se mora jama odhoditi, ne da bi se občinstvo kje kaj ustavilo, posebno ne na plesišču, ker je ta prostor preveč pripraven za — demonstracije, kajti bilo je tudi nekaj hrvatskih gostov med udeleženci. Ko je prišlo občinstvo na plesišče, ga je podil okrajni



glavar na čelu cele vrste žandarjev naprej in dal pogasiti luči na plesišču. Gonili so občinstvo po temi kakor čredo. Okr. glavar je sicer obljubil, da bo po povratku sestanek na plesišču dovoljen, ali ko se je občinstvo po dveurnem obhodu vrnilo, so zadaj zablesteli bajoneti orožnikov, ki so udeležnike gonili iz jame. Kaj takega se je zgodilo lastniku jame, Slovincu. Ko pa so prišli Nemci, so smeli vsega vruga počenjati. Peli so protiavstrijske pesmi in bogve kaj še vse, ali zgodilo se jim ni nič, Slovence so pa tirali z bajoneti iz jame Okrajni glavar res lahko govori o sreči, da se mu ni kaj pripetilo, kajti občinstvo je bilo grozno razburjeno. Seveda bo stvar imela malo resnejše posledice, kakor si jih je predstavljal c. kr. okrajni glavar Rechbach.

(Šivilje stavkajo.) Prošlo nedeljo so sklicale goriške šivilje shod, na katerem so sklenile zahtevati osemurni delavnik in prvi maj kot praznik. Ker se delodajalke niso uklonile tem zahtevam, so šivilje sklenile generalni štrajk. Kolikor povzemamo iz zanesljivih virov, ni bil na shodu noben socialnodemokratski državni poslanec in tudi vojaštvo baje ni konsignirano.

(Tržaški centralni redarstveni urad) je res prava pokora za tržaške Slovence. Kakor smo že večkrat poročali, bijejo tržaški Slovinci hud boj za pridobitev domovinske pravice po desetletnem bivanju v Trstu. Njihovim pravičnim zahtevam se stavijo vse mogoče zapreke od tržaškega irredentovskega magistrata in zraven pa na poseben način od redarstvenega urada, ki je, kar tudi posebno povdarjamo, cesarsko-kraljev. Mesece in mesece morajo čakati prosilci na potrditev desetletnega bivanja v Trstu in potem ga šele dobe in sicer — v italijanskem jeziku, ker je na c. kr. redarstvenem uradu pre malo uradnikov in še ti večinoma niso zmožni slovenščine. To je res skrajna nemarnost, katero se mora tembolj grajati, ker bi se smelo vsaj od c. kr. urada pričakovati, da bodo varovali državne zakone. Ali kaj, saj ti zakoni menda veljajo za vsakega drugega samo ne za Slovence.

## Dopisi.

**Iz Hrastnika.** Ni še dolgo tega, kar so se jeli tudi naši vrlji rudarji zavedati, da niso sužnji ter živina tujcev, marveč da so tudi ljudje, ljudje, ki imajo iste pravice do življenja, kot njih tlačitelji — Nemci. Kar čez noč začeli so se zavedati, da teče tudi v njih žilah slovenska kri, da so tudi oni lahko ponosni na svojo narodnost, ne le njih gospodar na svojo. Seveda to tukajšnjemu rudniškemu oskrbniku Seilerju ni prav, posebno zoperno je pa to blagajniku Terpotitzu, kateri nopenja vse svoje žile, da bi se to gibanje koj — v korenini potlačilo ter zatrl.

Toda zastoj mu je ves trud, kajti proč so tisti časi, ko so bili ljudje še toliko neizobraženi, da so svoje gospodarje v vseh stvareh brezpogojno ubogali. V dokaz, kako vrlji da so naši rudarji, bodi sledeče:

Kakor povsod, postavljali so tudi pri nas letos v predvečer sv. Rešnjega telesa visoke mlaje ozaljšane z narodnimi zastavami. Tako so hoteli postaviti pri neki rudarski hiši tudi naši rudarji, za kar so seveda imeli od oskrbnika dovoljenje. Toda zlomek je hotel, da je prišel v ravno istem času tam mimo blagajnik Terpotitz, kateri tudi v isti hiši stanuje. Hu, da bi ga videli, kako je ta gospodek odskočil, ko je vzrl trobojnico. Kot bi ga gad pičil. Toda koj se je zbrihal ter odkuril naravnost v pisarno nad oskrbnika, kateri se je dal od Terpotitzu toliko vplivati, da je šel nad rudarje ter jim zapovedal zastavo sneti, „kajti smreka pa tudi prostor, kjer bo ta stala, je naš“.

Toda ne boš, Jaka! Seveda jim je lahko zabranil staviti smreko na rudniških tleh, kje drugje pa ne. V istem času je prišel nekdo mimo in jih poučil, da so smreko raje vrnili, kot bi dali drugo zastavo na njo. Trobojnico pa so obesili na velik hrast, kateri pa (kar g. oskrbnik ni vedel) ne stoji na rudniških tleh. Ponoči so jo hoteli fantalini po zapovedi oskrbnika in blagajnika izmakniti, — kar se pa niso upali, — boječ se krepkih pesti naših narodnih delavcev. Zastoj vam je gospod, blagajnik, če

še tako odletujete in skačete, kajti nikdar ne bodete v Hrastniku dosegli, da ne bi rudarji upali ponosno vsakemu na ušesa zatrobiti, da so Slovinci z dušo in telesom.

**Celovec.** Da se slovenski živelj na Koroškem vkljub vsem oviram in težkočam krepko razcvita in napreduje, naj dokažejo tu sledeče vrstice:

Dne 4. t. m. so priredili tukajšnji bogoslovci v takozvani „Sloškovski dvorani“ slavnostno akademijo v spomin 55letnice obstanka „Akademije slov. bogoslovcev v Celovcu“.

Akademija se je obnesla v vsakem oziru prav povoljno. Bogoslovci so pokazali, da ne držijo križem rok, temveč da vestno porabijo čas, ki jim preostaja pri njihovih bogoslovskih študijah. Tamburaški zbor je z veliko točnostjo izvajal posamezne tuptate precej težke točke sporeda in uvrstil še nekaj drugih skladb. Istotako so častno rešili svojo nalogo pevci. Pač gre pred vsem hvala gospodoma tamburaškemu in pevskega vodji, da sta tako dobro izvežbala svoja zbora. Slovenska glasba in pesem vzbudita še v tako zaspanem in narodno-mlačnem srou ljubezen do domovine in navdušenje za narodne vzore.

Jedro slavnosti pa sta tvorila govora. Gosp. Lučovnik je v svojem trezno premišljenem govoru razlagal pomen in uspehe izobraževalnih društev. Ravno v zadnjem času se je pojavilo v tem oziru na slovenskem Koroškem veselo gibanje, ki gotovo vzbudi Slovence iz dosedanjega letargičnega stanja. — Predsednik Cukala je govoril o zgodovini „Akademije slov. bogoslovcev“, ki je bila vzbujena v življenje pomenljivega l. 1848. Za nekaj časa je sicer zaspala, a se zato pozneje probudila tem krepkejša, odkar je do današnjega dne dobro vršila svoje zadače.

Udeležba je bila vkljub slabemu vremenu prav dobra. Gotovo je bilo zbranih v skromni dvorani nad 100 zunanjih gostov. Poleg mnogobrojne duhovščine so bili častno zastopani gg. profesorji, uradniki, študujoča mladina in tudi precejšnje število kmetov, kar je posebno dobro znamenje. Ne — ni še propal Slovenec-korotanec. Zopet se je jel dvigati, kar nam dokazujejo raznotera društva, ki so se ravnostdaj začela povsod ustanovljati in krepko gibati.

## Narodno-gospodarske novice.

### Naše skušnje v sadjereji.

Pred nedavnim časom prišel je gosp. potovalni učitelj na svojem potovanju tudi v neko pohorsko vas in predaval o sadjereji. Žal, da se je njegov prihod le za dan poprej naznanil, da je tukajšnje ljudstvo prav malo vedelo zanj, ker biva raztreseno narazen po hribih in gričih. Tako se je predavanje udeležilo le malo poslušalcev, po čemur se morda sodi, da je naše ljudstvo malomarno za sadjerejo, kar pa ni res. Da sadjereja tukaj ni razvita tako, kakor bi bilo želeti, tega ni toliko kriv naš kmet temuč druge razmere, katere bomo razjasnili obenem, ko si drznemo predavanje gosp. B. nekoliko natančneje razmotrivati.

Vobče je bilo predavanje, kar so poslušalci trdili, jako poučno, samo da se nam zdi za naše razmere preveč strogo in — enostransko. Vse krivde in napake, nezdode in slabosti sadjereje naj prevzame na svoj rovaš ubogi — kmet, kakor da bi bil on v tej stroki že vse šole — katerih slovenskih pa še danes ne poznamo med nami! — dovršil in mu je zato ustanovljena gosposka že vse dobrote v polni meri od davna delila. — Žalibog, da je le nasprotno res, to vemo vsi.

Gospod učitelj graja kakor ob skušnji svojih dovršenih učencev, vse napake naših kmetov in njih prednikov, ne oziraje se na to, da so to večinoma le samouki, kateri so o umni sadjereji šele sedaj slišali prvo besedo. Še bolj nego pouka pa jim še sedaj primanjkuje potrebnih sredstev in pomočkov, katerih oskrbeti je bil preslab naš kmet, zatorej je bilo njegovo delovanje v tej stroki seveda bolj površno in postransko.

Da to dokažem, sežem kar po prvi točki, v kateri graja g. učitelj napako, da si naši kmetje, kadar sade drevesa, ne izbirajo boljše vrste, ka-

tere donašajo. S tem je govornik zadel ravno v črno, meneč grajati našo sadjerejo, pa je in mora odleteti puščica nasprotno na dotično pristojno oblast, menimo namreč našo sl. kmetijsko družbo in zraven sodeležni deželni odbor. Ona dva nam sedaj pošljeta učitelja, katerih dolžnost bi že davno bila, da bi v poskuševalnici ali pa v dež. drevesnici, od deželne blagajne vzdržani, preskusili, katere vrste dreves so za naše kraje v resnici najboljše, da se priporočajo in razširjajo, nasprotno pa, katere se ne izplačajo. Onadva naj bi že davno skrbela za dobavo takih dreves našim kmetom, pa po ceni, kakršno zmore naš ubožni kmet, ne pa kakršna je ta na trgih, — kjer je vsled tega naš kmet prav gotovo najzadnji!

Besede gospoda govornika nam namigavajo, da naj bi imel vsak kmet ali vsaj po več vkup dobro urejeno drevesnico. To se je tudi večinoma storilo, a ker se radi nevednosti in pomanjkanja časa mlado drevje ni moglo pravilno vzrejeti, ni čuda, da vidimo po naših sadovnjakih večinoma drevje precej krivenčasto. Da ja to nasledek pomanjkanja vzgoje, drugače rečeno, pomanjkanje časa za to skrb od kmeta, lahko verjamemo. Takšno drevje naj vse poseka „in z njega drvni naj si kmet zakuri za čaj“, rekel je gosp. govornik. (Gosp. učitelj, to je vendar predebelo; rajše bi rekli za turšični močnik, ker čaja naš ubogi kmet skoraj ne pozna!) Ta nasvet gosp. učitelja radi ubogamo, ali le pod tem pogojem, ako nam on preskrbi brezplačno lepega drevja, da naše slabo ž njim nadomestimo! Sicer pa mislimo, da je še čas to storiti, kadar se nam bodo drevesa že sušila in hiralala, da jih porabimo za kurjavo.

Tudi graja govornik pregosto nasaditev drevja. K temu treba nekaj pojasniti. Pri nas je navada okolu poslopij, na bližnjem sadnem vrtu in ob kakem robu njive saditi drevje res precej gosto, to največ zato, ker najljubše sadje imamo vedno radi blizu, da se v jeseni ne krade toliko, kakor bi bilo kje v odročnem kraju. Tudi imamo pri vsaki hiši navadno sadni vrt, kjer se kosi po letu sveža trava kravam za priboljšek, da bolj molzejo. Ondi ne škodi, ako je drevje nekaj bolj gosto, samo da je primerno otrebljeno, da more solnce in zrak do njega. Kar pa se tiče drevja na travnikih, zlasti večjega drevja, n. p. oreh ali hruška, to pa je seveda že v mladosti treba posaditi tako, da ko doraste, da je še dosti prostora, da se more vzlic njegove sence še trava sušiti pod njim.

To je naše mnenje v tej zadevi.

(Konec prihodnjic.)

## Književnost in umetnost.

(Mali vitez) Tega Sienkiewiczzevega romana v slovenskem prevodu g. Podravskega smo ravnokar prejeli 12. sešitek. Dobiva se pri založniku Kleinmayrju v Ljubljani sešitek po 40 v.

(Potočnice), zbirka mješovitih sborova, glasbotvorio F. S. Vilhar. Svezak I. Prijeli smo to zbirko mešanih zborov našega rojaka, cenjenega skladatelja Vilharja, in jo kar najtopleje priporočamo našim pevskim zborom. Skladbe so prirejene za štiri glasove, sopran, alt, tenor in bas, vsak glas posebej v prav lični knjižici. Nekaj teh zborov je bilo prvotno prirejenih za moški zbor, kakor „Slovenac i Hrvat“, „S Velebita klik se ori“ itd. in bo gotovo našim pevovodjem prav ustrezno, da jih dobe sedaj prirejene za mešan zbor. Daljše ocene nam ozki prostor našega lista ne dopušča, zato priobčujemo samo vsebino I zvezka „Potočnic“: Na plitvičkim jezerima; Dižimo zastavu; Proljetni zvuci; Bog i Hrvati; Romanca; Slovenac i Hrvat; Ljubičica; S Velebita klik se ori; Golubice siva; Oj ti lane; Hrvatska Hrvatom; Ja te ljubim; Za Hrvatsku; Karanfilu; Trgal rože sem rdeče; Rasti ružo. — Cena posameznim zvezkom „Potočnic“ je 1 K 60 v in jih ima v zalogi samo skladatelj F. S. Vilhar v Zagrebu.

## Politični pregled.

(Državni zbor.) Polovica torkove seje se je porabila za interpelacije. Interpelirali so štirje nemški poslanci zaradi treh nemških buršev, katerim so prošlo nedeljo Čehi v Pragi nekoliko hrbte premlatili, ker so jih oni burši izzivali.



Nato je bil na dnevnem redu zakon o nedeljskem počitku. Sprejel se je § 9. Predlagalo se je, da naj bo v mestih z nad 20 000 prebivalci dovoljeno samo štiriurno dopoldansko delo, drugod pa šesturno. Druga dva predloga sta bila za 34 urni, oziroma 24 urni nedeljski počitek. Končno je bil sprejet predlog poslanca grofa Szeptyckega, po katerem se dovoljuje štiriurno dopoldansko delo ob nedeljah in praznikih. Določba § 19. se torej glasi takole: „V trgovinskih obrtih je nedeljsko delo dovoljeno kvečjemu 4 ure dopoldne. Te ure pa določi deželna vlada, zaslišavši trgovsko in obrtniško zbornico, dotično občino, zadruge in odbor trgovskih pomočnikov. Te ure se morajo razdeliti različno za razne trgovine, posamezne občine in občinske dele.“

(Križa na Ogrskem.) Kar je moralo priti je prišlo. Že v nedeljo je podal Szeli cesarju ostavko, ali molčal je previdno in povedal šele v torek v zbornični seji, da odstopi. Za naslednika imenujejo Štefana Tiszo. Szell je padel vsled obstrukcije opozicijskih strank proti brambeni predlogi. O Tiszi se govori, da ne bo umaknil brambene predloge, ampak da hoče na vsak način izvesti vse zahteve vojaške stranke. Ali bo to mogoče, o tem bo kmalu posvedočila najbližja prihodnost. Bolj verjetno je pač, da bi sila, s katero bi hotel prihodnji ministrski predsednik zlomiti obstrukcijo, bila povod razpadu vladine stranke, ker bi Apponyi s svojimi pristaši gotovo izstopil iz nje. Druga rešitev bi bila kompromis glede vojaške predloge, kar bi seveda pomenilo zmago obstrukcije. Edino prava rešitev bi bila razpust državnega zbora in nove volitve, za vse narode ogrske državne polovice enako pravične, česar se pa vsled znane madžarske nadutosti ni nadejati. S silo se opozicija ne bo dala ukrotiti.

(Dogodki na Hrvatskem.) Vedno groznejše vesti prihajajo iz Hrvatskega, posebno pa iz Zagorja. Samo po zagorskih mestih je okrog 7000 vojakov, kateri so pa skoraj brez vse moči, kajti kmetje so se nekako po vojaško organizirali, in napadajo trumoma madžarska posestva. Prošlo soboto so napadli od štirih strani Vinico. Vojaštvo se je uprlo z nasajenimi bajoneti. Prišlo je do pravega boja, v katerem je vsled vojaške salve padlo mnogo kmetov. Število ranjenih in ubitih ni znano. Vest, da so bili v Varaždinu štirje kmetje ubiti in deset težko ranjenih, se uradno potrjuje. Oddelek kmetov je napadel grad nekdanjega ogrskega ministra za Hrvatsko Josipovića, ki pa je srečno odnesel pete v Budimpešto. V zlatarski okolici so skoro vsem madžaronom posekali šume poškodovali polja in vinograde ter požgali zidanice. Po noči se čuje večkrat pokanje dinamita. Bana grozno jezi, da je plem. Halmer prestopil k opoziciji in zahteval, da se od njegovega gradu odstrani vojaštvo, posebno pa, da nameravajo prositi pl. Halmer, grofa Kulmerja, grof Bombelles in baron Vranicani avdi-jence pri cesarju. Iz Slavonije javljajo, da se tudi ondi pojavljajo vedno večje demonstracije proti banovi strahovladi. V torek je prišel tretji posebni vlak z madžarskim vojaštvom na slavonska tla. Vojaštvo straži pošte in ne pusti nikakih podrobnejših vesti dalje. „Obzor“ je bil v torek uradno obveščen, da ne sme toliko časa izhajati, dokler mu bo odgovorni urednik poslanec. Zato je dr. Derenčin odstopil od uredništva, katero je prevzel Crnković. V sredo je bil sklican zemaljski sabor. Opozicija je sklenila najostrejšo akcijo proti banu. Vstopnice v sabor so se delile samo eno uro in dobili so jih samo — detektivi. Poročila o saborski sednici še nimamo.

(Dogodki v Srbiji.) Iz Belgrada je odpotovala po novega kralja deputacija 24 odličnih Srbov in trije častniki. Peter Karadjordjević je odgovoril na brzojavko ministrstva, ki mu je javilo izid volitve, prav pristržno in izrazil svojo radost nad udanostjo srbskega naroda in armade ter zagotovil ministrstvu svojo posebno dobrohotnost. Na narod je izdal oglas, v katerem se mu zahvaljuje za izvolitev in ga zagotavlja, da je vse pozabljeno, kar se je zgodilo zadnjih 40

let in da ni gojil proti nobenemu svojemu nasprotniku sovraštva. Včeraj je odpotoval iz Genfa preko Dunaja v Belgrad. Inozemski, posebno italijanski listi napadajo srbski narod in tudi novega kralja na najnesramnejši način. Res je, da so dogodki v Belemgradu obžalovanja vredni in da zahteva pravica, da se storilci kaznujejo, ali zato pač ni treba celega naroda in njegovega novega kralja sramotiti na tak način, kakor to delajo v Italiji, v oni državi, katera je vzgojila različne Luchenije. Pravi vzrok tiči seveda le v tem, da niso Srbi izbrali svojim kraljem črnogorskega kneževiča Mirkota, ker bi potem morda tudi vedno lačna Italija vsled kraljevega svaštva pridobila nekoliko vpliva v Srbiji. Psi so lačni zato lajajo. — O napadu na Aleksandra in Drago se poroča še vedno kaj različno, ali prave resnice se le ne izve. Srbski časniki poročajo zelo kratko, kar pa tuji listi poročajo, je pa malo ali nič verjetno. V noči od 11. na 12. t. m. je bilo 12 oseb mrtvih in dve težko ranjeni. Drugo je pretirano. — Ruski car je prav pristržno častital novemu kralju na izvolitvi. V Črni gori so sprejeli vest o izvolitvi Karadjordjevića z velikim navdušenjem. V torek je bila v beligradski katedrali zahvalnica povodom izida kraljevske volitve. Metropolit je končal svoj govor z besedami: „Ne imenujmo nikdar več imen onih, ki so sramoto donesli našemu narodu. Oni so mrtvi, njihova imena so izginila in v tem je pomirjenje za bodočnost.“

## Izjava.\*

Konzumno društvo v Leskovcu res ne stoji na tistem stepenu, na katerem bi imelo stati, kakor je „Štajerc“ omenil v svojem zadnjem listu. Kdo društvo nadzoruje, se mi zdi, da „Štajerc“ ne ve! Bodi mu torej povedano, da ga vodi roka, ki trgovino bolj razume, kakor „Štajerc“ svoj posel! — Društvo vojeno skozi tri leta z ženskimi znanstvi ne more drugače stati! Za kmetske izgube naj se pa „Štajerc“ ne briga, ker tisti razcapani njegovi pristaši, pa naj že bo kdorkoli, ne bodo imeli pri celi stvari nikake izgube. Odkod neki?

Trgovina ima danes težko stališče, torej bi bilo dobro, da se trgovine nevešči kmetje, župniki in učitelji itd. v njo ne mešajo; saj je izvežbanih trgovcev dovolj! „Štajerc“ pa o takih stvareh jezih za zobe!

LESKOVEC, 14. junija 1903.

Konzumno društvo.

\* Za vsebino tega spisa odgovarja uredništvo le toliko, kolikor določa zakon. (267)

## Poslano.

Z ozirom na poslano akademičnega društva „Sava“ priobčeno v „Slov. Narodu“ dne 10. junija 1903, št. 132 izjavlja podpisani odbor v pojasnilo sledeče:

Akad. društvo „Slovenija“ je nameravalo prirediti komerz na čast odposlanstvu sl. občinsk. sveta ljubljanskega v zadevi slovenskega vseučilišča Ker smatra „Slovenija“ vseučiliščno vprašanje eminentno vseslovenskim vprašanjem, je sklenila, da vabi na omenjeni komerz vsa dunajska slovenska in slovanska akademična društva. „Sava“ pa je izjavila, da v tem slučaju ne pride na komerz, ker zavzemajo „svobodomiselnih akademiki“ to principijelno stališče, da se ne udeležijo nobene priredbe in naj si je tudi obče narodna, če je na njo vabljen oficijelno tudi klerikalna „Danica“. Zato je sklenil odbor „Slovenije“, da omogoči za ta komerz prisostvovanje tudi članom „Sava“, da ne vabi nanj niti „Sava“ niti „Danica“ oficijelno, ampak sploh slovenske akademike. „Slovenija“ je hotela na ta način omogočiti udeležbo vsem slovenskim akademikom.

Za odbor:

Rado Jereb, predsednik. Mihalič, tajnik.

## (265) 3-1 Naprodaj je

lepa hiša na Spodnjem Štajarskem, ob glavni cesti, blizu župne cerkve  
○ s trgovino mešanega blaga ○  
in vso trgovsko opravilo po jako ugodnimi pogoji za 1200 gld. Naslov pove upravništvo „Domovine“.

## Posestvo v Savinjski dolini.

Ker se nameravam preseliti v drug kraj, prodam svoje posestvo v enem najlepših krajev Savinjske doline. Posestvo obstoji iz več mladih hmeljnikov, vinograde, sadovnikov, njiv, travnikov in malega parka. Velika hiša s krasnimi stanovanji, najlepšim razgledom po Savinjski dolini in z veliko, cvetočo trgovino s 60 000—70 000 kron letnega prometa. Poleg so gospodarska poslopja, vsa v najboljšem stanu. Natančni pogoji pismeno. Naslov pod šifro „E. M. O.“, poste restante Celje. (257) 3-1

## V pivovarni ŽALEC

(266) dobijo se vsaki dan 2-1  
sveži treberji

Stanje hranilnih vlog 7 milijonov K. Rezervni zaklad nad 500 000 K.

## Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4<sup>3</sup>/<sub>4</sub>% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

## Najboljše vrste gumi za cepljenje vinskih trt

se dobi v trgovini Dragotin Hribarja v Celju.



# NAZNANILO!

Podpisana s tem slavnemu p. n. občinstvu in gospodom popotnikom najuljudneje naznanja, da je s 1. junijem t. l. prevzela znani

## hotel „k jagnjetu“

v ZAGREBU, na vogalu Nikolićeve in Gajeve ulice, ki je popolnoma prenovljen ter ima sobe z najprimernejšim komfortom.

Za dosedanjo naklonjenost in obisk v hotelu „Liebald“ se lepo zahvaljujem in obenem obljubljam, v sedanjem hotelu z izvrstno kuhinjo, najboljšim vinom ter budjeviškim pivom po zmerni ceni in najtočnejši postrežbi cenjenim gostom ustrezati.

Z velespoštovanjem udana

**Doljan**

prej hotel „Liebald“.

(264) 5-1

## Trgovina mešanega blaga

se pod ugodnimi pogoji prevzame ali kupi, bodisi v mestu ali kakem večjem kraju na deželi. — Ponudbe je pošiljati na upravništvo (249) 2-2 „Domovine“ v Celju.

## 500—600 kron

plača se za preskrbljenje čez 60 let starega moža. Ponudbe **notarju Bašu v Celju.**

(254) 2-2

## Solicitatorja

izurjenega sprejme 1. julija **dr. R. Pipuš** v Mariboru

(255) 2-2

## Za vinogradnike!

### Mihael Altziebler v Celju

priporoča svoje preskušeno patentirano škropilno sredstvo proti vsem trtnim škodljivcem vsakemu vinogradniku. Steklenica stane 70 vinarjev; priznalna pisma vinogradnikov, ki že 3-5 let z uspehom uporabljajo to sredstvo, so na vpogled.

(246) 3-3

V „Narodnem domu“ (hotel Klembas) v Brežicah se daje s 1. septembrom 1902

## gostilna v najem

ali na račun.

Pismene ponudbe se naj pošljejo do 15. julija „POSOJILNICI V BREŽICAH“, kjer se izvejo (253) 2-2 natančnejša pojasnila

Slovite žveplene toplice na Hrvatskem

železnična postaja in **Varaždinske toplice** ob Zagorski železnici (Zagreb-Čakovec)

Analiza po dvor. svetniku profesorju dr. Ludvigu l. 1894. 58 stopinj Celzija vroč vrelec, neprekošen po svojem učinku pri mišičnem in sklepem revmatizmu, trganju, vnetjih in kostolomih, putiki, neuralgiji, ischiji itd., ženskih boleznih, kožnih in skrivnih boleznih, kronični ledvični boleznih, mehurnemu katarju, kovinski dyskrasiji, kakor zastrupljenju s svincem in živim srebrom itd. itd., pri boleznih v požiralniku, prsih, jetrih, pri želodčnih bolečinah, hāmorrhoidih itd. itd.

\*\*\* Električna. \*\*\* Masaža. \*\*\*

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovodom, pripravami za zdravljenje z mrzlo vodo s tušom in po Kneippovem načinu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Velik, krasen park, obsežni nasadi, lepi izleti. Stalna topliška godba, obstoječa iz članov zagrebških kraljeve opere. Plesne zabave, koncerti.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje gostov vsak dan omnibus. Na razpolago so tudi posebni vozovi in se vljudno prosi, da se dotične naroči naprej pri upravi toplic.

Zdravniške podatke daje topliški zdranik dr. A. Longhino.

Prospekte in brošure razpošilja gratis in franco uprava toplic.

(179) 12-8

## !! POZOR !!

### Vsem, kateri bolehajo na želodcu in težki prebavi

daje gotovo pomoč in povrača izgubljeno zdravje

edino prava

### Germanova zdravilna življenska esenca

katera je nenadkriljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh želodčnih boleznih, kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna oteklina, napihovanje, podrigovanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krč itd. Germanova življenska esenca pomaga proti jetrnim in sleznim boleznim, proti hemeroidom, čisti pokvarjeno kri in izločuje vse nečiste sokove iz krvi.

Germanova življenska esenca odganja zaostale vetrove in neznosne gliste, a s tem, da povrača izgubljeni tek in voljo do jedi, donša mnogo k okrepljenju telesa!

Germanova življenska esenca je pomagala že več ljudem, kateri so jako veliko potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se pomoči niti več nadejali niso.

Germanova življenska esenca se pripravlja iz blagodelujočih, povsem neškodljivih rastlinskih sokov, je jako prijetnega, nekoliko grenkega okusa, tako da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe, ženske in otroci, kateri drugih zdravil ne morejo jemati.

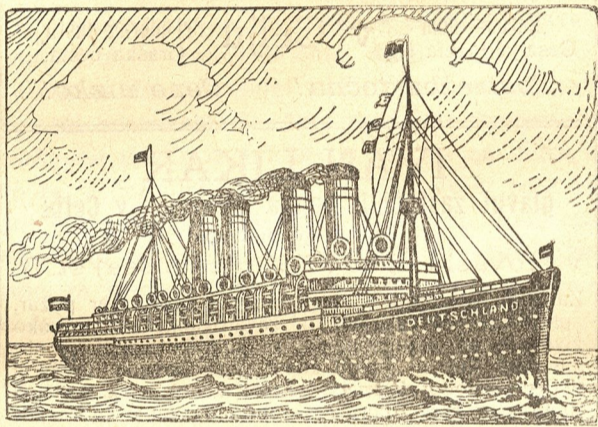
Cena steklenici 1 K 40 v, s pošto se ne pošilja manj nego 2 steklenici, za spremnico in odpravo 40 v več, in to samo po povzetju ali če se znesek pošlje naprej.

Glavna zaloga, kamor naj se vse naročbe naslovljajo

### K GERMANA lekarna „pri črnem orlu“ v Belovaru, Hrvatsko.

V znak pristnosti ima vsak zavitek tiskano ime tvrdke Ljekarna k „crnom orlu“ K. Germana u Belovaru. Zato zahtevaj izrecno pristno Germanovo življensko esenco; ako pa ti se ponudi druga, za katero bi se trdilo, da je boljša ali pa ravno tako dobra, je ne vzami, temveč jo naroči po pošti, ako je tamkaj ne dobiš.

(263) 1



### Največje, najhitrejše

ter najvarnejše vrste

### Velikanskih parnikov

ki vozijo na

## AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 92

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

### Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 31.

## Kuverte priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

## Trgovina z železnino „MERKUR“

### PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železane, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žindra, najboljša umetno gnojilo.

\* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. \*

Postrežba točna

Cene nizke.



# SVOJI K SVOJIM!

Narodni trgovci in obrtniki, katere priporoča slavnemu občinstvu slovensko obrtno društvo v Celju:

## Josip Hočevar

trgovina z modnimi oblekami in konfekcijami za gospode in dečke  
CELJE, Kolodvorske ulice šte. 5

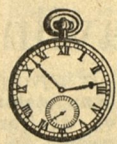
priporoča za spomladno in poletno sezono svojo bogato zalogo izgotovljenih oblek za gospode in dečke, kakor tudi športne suknje, površnike in haveloke po najnižjih cenah.

Bogata izber tu- in inozemskega modnega blaga.  
Naročila po meri se izvršujejo najelegantneje, natanko in točno.



## Rafael Šalmič

trgovina z urami, zlatino in optičnimi predmeti  
v Celju v Narodnem domu.

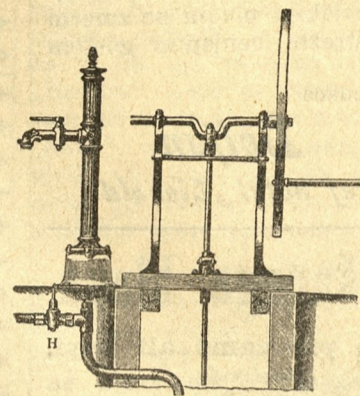


Največja zaloga zlatih, tula-, srebrnih in nikelnastih žepnih ur. Jako primerna darila v zlatu in srebru, verižice, uhani, zapestnice, priveski, svetinje, amuleti itd. Žlice, noži, vilice, tabatiere, nastavki za slike, sadje, cvetlice itd. v pristnem in novem srebru. — Zaloga optičnih predmetov. — Velika izber stenskih ur, budilk itd. najnovejših in najboljših. Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Vsa popravila se izvršujejo ceno in zanesljivo.  
Postrežba točna in solidna!

## IVAN REBEK

stavbni in umetni ključalničar  
CELJE, Poljske ulice šte. 14



izvršuje vse v njegovo stroko spadajoča dela, kakor železne ograje, vrata, — — — — —  
— — — — — štedilnike, vodovode, — — — — —  
— — — — — vodnjake i. t. d.  
Vedno v zalogi **strelne** priprave zoper točo.

Vse po najnižjih cenah!

## Jakob Omladič

v Gaberjih pri Celju.

**Tovarna za sodovico**  
v sifonih kakor tudi

z limonado in malinovcem,  
Izborna kakovost! Postrežba točna! Cene nizke!

Velika trgovina  
tu- in inozemskega manufakturnega blaga  
na debelo in na drobno

## KAROL VANIČ

Narodni dom v Celju, Pri dobrem pastirju  
Cesarja Jožefa trg Graška cesta.  
Postrežba točna! Cene nizke!

## FERDINAND SIKOŠEK

SLIKARSKI IN PLESKARSKI MOJSTER  
Nove ulice št. 11 \* CELJE \* Nove ulice št. 11.

Izvršujem vsa v mojo stroko spadajoča dela, kakor vse cerkvene, sobne in dekoracijske slikarije, črko-slikarska dela na steklo, les itd.  
Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

## Martin Kolšek

čevljarški mojster v Celju  
se priporoča sl. občinstvu v izdelovanje obuval za gospode in dečke. — Vsa naročila izvršujejo točno, iz najboljšega usnja, dobro in cenó.

IVAN LIKAR  
glavni zastopnik banke „Slavije“ v Celju  
ima svojo pisarno  
v Kovaški ulici (Schmiedgasse) št. 5.

Zavaruje poslopja in raznovrstno blago zoper požar, sprejema tudi vsakovrstna zavarovanja za človeško življenje po najugodnejših pogojih in nizkih cenah; zavaruje šipe in steklo zoper poškodovanje ter ljudi zoper nezgode ali poškodovanje na telesu, kakor tudi dragocene reči, zlatino, srebrnino, denar in raznovrstno blago zoper tatvino in vlom.

## JOSIP KREGAR

stavbni in galanterijski klepar v Celju

izvršuje stavbna in umetna ter sploh v to stroko spadajoča dela. — Častiti duhovščini ter cenjenemu p. n. občinstvu se priporoča za pokrivanje stavb.  
Cene jako nizke! Postrežba točna!

## Slamnike

najnovejše in najmodernejše  
— — — kakor tudi solnčnike, dežnike, palice,  
— — — rokavice in nogavice  
priporoča

Peter Kostič  
Glavni trg št. 2, CELJE, Glavni trg št. 2  
Štajarsko.

Za poštna naročila zadostuje pri slamnikih naznaniti velikost v centimetrih, barvo in ceno.

Postrežba hitra in točna!

Edina narodna steklarska trgovina

## Fran Strupi

CELJE \* Graška cesta št. 4 \* CELJE  
podružnica v Laškem trgu.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine.

Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni okvirji za podobe, šipe za okna itd. na debelo in na drobno.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah, katera se izvršujejo po najnižjih cenah.

Najlepši okraski in dekoracije, jako primerni predmeti za darila in srečolove.

Sl. javne zavode in privatnike opozarjam zlasti na svojo zalogo higijeničnih pljuvalnikov.  
Postrežba točna in solidna!

Odlikovan od vis. c. kr. trg. ministrstva.

## Martin Stojan ml.

stavbni in umetni mizar v Teharjih pri Celju

prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvrši v najkrajšem času po konkurenčnih cenah. — Priporoča se tudi v izdelovanje šolskih klopi, vsega pisarniškega pohištva, ter vseh v trgovinah potrebnih mizarških izdelkov.

## Anton Kolenc

trgovec s špecerijskim blagom, deželnimi pridelki, sadjem in perutnino

== V CELJU ==

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Kupuje po najvišjih cenah vse deželne pridelke, kakor

predivo, suhe gobe, laneno seme, deteljno seme, malisno štupo, orehe, suhe češplje, vsakovrstno žito, sveže hruške, jabolka, fižol itd., sploh vse deželne pridelke in tudi perutnino.

## JOSIP LEON

krojaški mojster  
v Celju, Gosposke ulice šte. 9

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vsakovrstnih izgotovljenih oblek. — Izvršujem tudi naročila po meri po najnižjih cenah in najnovejših vzorcih ter se najvljudneje priporočam.  
Hitra postrežba! Cene nizke!

## Josip Zabukošek

krojaški mojster, Celje, Glavni trg št. 18.

Velika zaloga narejenih oblek od priprostitih do najfinejših. Vsa naročila po meri se izvršujejo dobro, točno in cenó!

LASTNIK GOSTILNE NA STAREM GRADU, kjer toči najboljša pristna vina in izborna pivo; okusna mrzla jedila vedno na razpolago.

## Josip Koštomaj

gostilničar „pri jelenu“  
priporoča svojo

dobro vpeljano gostilno.  
Mrzla in topla kuhinja  
vedno na razpolago!

## Anton Topolak

trgovec s špecerijskim blagom  
v Celju (nasproti Narodnemu domu)

priporoča svojo veliko zalogo vedno svežega blaga po najnižjih cenah. Nadalje priporoča iz svoje zaloge sloviti

konjak grofa R. Kegleviča.  
Kupuje in prodaja vse deželne pridelke.  
Postrežba točna in solidna.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam da sem prevzel

gostilno  
v „Narodnem domu“ v Celju

kjer bodem točil vedno sveže, dobro marcno pivo, pristna cena vina ter postregel z najboljšo kuhinjo po nizkih cenah.

ANTON KOŠTOMAJ, gostilničar.